

Välisministeeriumi seisukohad ja aruanne asutajaõiguste teostamise kohta 2025. aastal Sihtasutuses Eesti Rahvusvahelise Arengukoostöö Keskus

Sihtasutus Eesti Rahvusvahelise Arengukoostöö Keskus (edaspidi *Keskus*) on ainus sihtasutus, mille osas Välisministeerium teostas 2025. aastal asutajaõigusi.

Keskus asutati 23. aprillil 2021 vastavalt Vabariigi Valitsuse korraldusele 05.04.2021 nr 139 „Volitus Sihtasutuse Eesti Rahvusvahelise Arengukoostöö Keskus asutamiseks ja Sihtasutuse Eesti Idapartnerluse Keskus ühendamiseks“. 2025. a oli Keskuse viies majandusaasta.

Keskuse eesmärk on tugevdada Eesti arengukoostööd keskendudes strateegiliste, laiaulatuslike ja sidusate projektide elluviimisele välispoliitiliselt prioriteetsetes sihtriikides ja regioonides ning olulistes valdkondades nagu demokraatia areng, haridus või rohe- ja digipööre. 2025. aastal esitas asutaja Keskusele pikaajalised [ootused](#), milles täpsustati Keskuselt oodatavaid tegevusi arengukoostöö teostamisel.

Keskusel on viieliikmeline nõukogu ja üheliikmeline juhatus. Nõukogu liikmed nimetab välisministeerium. Aastatel 2021-2025 oli kolm nõukogu liiget välisministeeriumist, üks rahandusministeeriumist ja üks kolmandast sektorist. 2025. aastal juhtis Keskust juhatuse liikmena Klen Jäärats.

Hinnang tegevusele

Tegevust iseloomustavad suhtarvud 2025/2024

Finantsnäitajad	2025	2024
Käibevarad kokku	7 531 267	6 927 221
Põhivarad kokku	43 472	50 245
Lühiajalised kohustised kokku	7 028 976	6 410 181
Netovara kokku	545 763	567 285
Lühiajalise võlgnevuse katekordaja	1,07	1,08
Toetused kokku	22 913 431	16 807 231
Toetuse muutus	36,3%	13,3%

Keskuse tegevus 2025. aastal oli väga edukas. Viie tegutsemisaasta jooksul on Keskus loonud laialdase kontaktvõrgustiku ning on paljudele doonorriikidele tunnustatud arengukoostöö projektide teostamise partneriks. Seda kinnitab Keskuse kaasatud välisrahastuse maht: 2025. aastal viis Keskus välisrahastuse toel ellu projekte 6,7 miljoni euro ulatuses. Arvestades sõlmitud lepingute mahtu on oodata, et 2026. aastal ületab välisrahastus Keskuse eelarves riigisisese rahastuse. 2025. aastal läbis Keskus edukalt Euroopa Liidu vastavushindamise (nn sambahindamise), mis võimaldab Keskusel otse rakendada Euroopa Liidu finantseeritavaid projekte ning asetab Keskuse samasse positsiooni Saksa, Prantsuse või Belgia arengukoostöö agentuuridega.

Arengukoostöö strateegia kohaselt tegutseb Keskus valdkondades, kus Eesti ekspertiis on tuntud ning kus on lisaks globaalselt suur nõudlus (näiteks haridus, digi ja küber). Selleks, et Keskus saaks Eesti ekspertiisi rakendada laiemalt ja arvestades, et Euroopa Liidu arengukoostöö on regionaalne, mitte üksikute riikide põhine, uuendas välisministeerium 2025. aasta lõpus arengukoostöö [geograafilisi prioriteete](#). Muudatuste mõju on juba näha – Keskuse

pakutava ekspertiisi vastu on tuntud huvi näiteks Sambias, kuhu Euroopa Liit on suunanud ka arvestatavalt vahendeid.

Keskuse töö fookuseks on endiselt Ukraina. Jätkus Eesti rahastusel projektide teostamine, kuid mitmed Ukrainat toetavad riigid, sealhulgas Rootsi, Norra, Itaalia, Suurbritannia ja Iirimaa, pöördusid Keskuse poole rahastusettepanekuga, et tagada oma projektide edukas elluviimine. Lisaks e-valitsemise ja küberturvalisuse valdkonnale laienes doonorite tähelepanu ka tervishoiu ja hariduse sektoritesse.

Edukas oli ka töö muudes arengukoostöö prioriteetriikides (Moldova, Armeenia, partnerriigid Aafrika regioonis). Laienes Keskuse kohalolu sihtriikides, 2025. aastal alustasid tööd Keskuse esindaja Kiievis, Ukrainas ning Eestist lähetatud projektide rakenduskeskuse juht Nairobis, Keenias.

Taotlusvoorude läbiviimist ning koostööd Eesti-siseste partneritega hõlbustas kultuuriministeeriumi digitaalse platvormi toetused.kul.ee kasutuselevõtt. Selle kaudu saab projektivooru taotlused esitada elektrooniliselt, mis muudab nende käitlemise ja haldamise mugavamaks nii taotlejatele kui Keskusele.

2026. aastal jätkab Keskus tegevust, olulisemateks võib pidada järgmisi suundi:

- Kaasatud välisrahastuse edukas rakendamine ning organisatsiooni struktuuri tugevdamine tagamaks rakendustegevuse kvaliteet;
- Uue arengukoostöö rakenduskava koostamine tuues kokku erinevad Eesti arengukoostöö osapooled. See annab võimaluse kaasavateks aruteludeks ning Keskuse töö parendamiseks;
- Ukraina toetamise jätkamine ning Eesti arengukoostöö teostamine lähtudes uuendatud arengukoostöö prioriteetidest.

Ülevaade sihtasutuses läbi viidud erikontrollidest, näidates ära kontrollitava valdkonna ja olulisemad tähelepanekud

Keskuse 2025. aasta majandusaasta aruanne on auditeeritud – audiitoril selle kohta märkusi ei olnud. Keskuse Nõukogu poolt on majandusaasta aruanne kinnitatud ning see on esitatud registrile.

Keskuses ei ole aastatel 2021–2025 läbi viidud erikontrolle.

Seisukoht sihtasutuse tegevuse jätkamise vajaduse või lõpetamise kohta

Välisministeerium on seisukohal, et Keskuse tegevuse jätkumine sihtasutuse vormis seatud põhikirjaliste eesmärkide täitmiseks on sobilik ja jätkuvalt vajalik. Keskuse tegevused kõikidel toimimisaastatel aastal on lähtunud Keskuse loomise pikaajalistest eesmärkidest ning nende saavutamiseks on tegevused vajalikud ka 2026. aastal.